

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över På lika villkor - delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen

(S2017/03349/FST)

Skolinspektionen har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet *På lika villkor – delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen* (U2017:43).

Nedan framställs Skolinspektionens samtliga synpunkter.

13.7.1 Definition av hjälpmedel

Skolinspektionen tillstyrker en definition av hjälpmedel för att underlätta ansvarsfördelningen mellan skolhuvudmannen och sjukvårdshuvudmannen. Myndigheten vill i sammanhanget påpeka vikten av att extra anpassning inte likställs med hjälpmedel.

Elever som behöver extra anpassningar eller särskilt stöd ska få det i den utsträckning de behöver för att ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett ämne (betyg E.) Extra anpassningar är en stödinsats av mindre ingripande karaktär vad gäller omfattning och/eller varaktighet och ges oftast inom ordinarie undervisning. Exempel på stöd i form av extra anpassningar är att planera och strukturera ett schema över skoldagen, ge extra tydliga instruktioner, förklaringar av ett ämnesområde på ett annat sätt, färdighetsträning inom ramen för den ordinarie undervisningen (som lästräning), särskilda läromedel eller utrustning (som anpassade programvaror) och enstaka specialpedagogiska insatser.

En elev som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns, ska dock ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det innebär att eleven

ska ges stöd även om hon eller han når de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport från 2016 *Skolans arbete med extra anpassningar* (dnr 2015:2217) visar på osäkerhet när och hur olika stödinsatser ska användas. Myndigheten finner därför att det är av särskild vikt att betona att alla elever med funktionsnedsättning har rätt till hjälpmedel. De ska stimuleras att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, inte endast att uppnå betyg E.

16.3.3 Förslag att stärka elevhälsan

Skolinspektionen lämnar ingen synpunkt på förslaget för kostnader för personalförstärkning inom elevhälsan. Myndigheten anser att arbetsterapeuter, fysioterapeuter och logopedier självklart är viktiga yrkesgrupper för att stödja elever med funktionsnedsättning. Skolinspektionen menar dock att de inte bidrar till den pedagogiska utvecklingen på det sätt som lagstiftaren menat att elevhälsans funktion är. Stödet är snarare personligt. Det specialpedagogiska perspektivet är däremot det synsätt genom vilket främst inlärningssvårigheter och konsekvenser av elevers funktionsnedsättningar eller andra påverkande omständigheter fokuseras. Detta perspektiv företräds av personal med specialpedagogisk kompetens som således bidrar till att utveckla elevernas kognitiva förmåga. Se vidare Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport *Elevhälsa – elevers behov och skolors insatser* (dnr 2015:05).

Elevhälsans uppdrag inom skolverksamheten är att komplettera skolpersonalens pedagogiska kompetens avseende elevernas utveckling och lärande. Det innebär att uppmärksamma och definiera förhållanden hos elever och i den omgivande miljön som kan antas påverka elevernas lärande, att bistå skolläringen med specifik kunskap inom elevhälsoområdet, samt att samverka med lärare och övrig personal i planering, genomförande och uppföljning av verksamheten. Elevernas behov av specialpedagogiska insatser ska kunna tillgodoses.

Även om skolans huvudman tillåts att organisera elevhälsan efter lokala behov och förutsättningar är lagstiftarens sammansättning av elevhälsan bestämd utifrån att den ska ge möjlighet att kunna bemöta hela den bredd av svårigheter och behov som elever kan omfattas av. Det betyder att elevhälsans samtliga yrkesgrupper förväntas bidra med sina respektive professionella perspektiv i arbetet för elevernas kunskapsutveckling.

Utredaren Anna Blom har deltagit i ärendets slutliga handläggning. Utredaren Charlotte Wieslander har varit föredragande.

Tommy Lagergren
Biträdande generaldirektör